

РЕЦЕНЗИЯ

От: Проф. д-р Елена Младенова Шипковенска, дм
Член на научното жури – заповед № 1600/03.07.2018
На Ректора на МУ- Плевен

Върху: Конкурс за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ”
в област на висшето образование 7 Здравеопазване и спорт;
Професионално направление: 7.1. Медицина; Научна
специалност: "Социална медицина и организация на
здравеопазването и фармацията"

Конкурсът за доцент по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията" е обявен в ДВ, бр.36/27.04.2018 г. от факултет "Фармация", МУ-Плевен за нуждите на Сектор "Социална фармация" при Катедра „ Фармацевтични науки и социална фармация”, факултет "Фармация", МУ-Плевен.

На основание Заповед № 1600/03.07.2018 на Ректора на МУ - Плевен съм определена за член на Научно жури за избор на "доцент" по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията". Участва един кандидат: Д-р Пенка Стефанова Костадинова, дм - Директор на РЗОК – Плевен.

1. Общи изисквания към кандидата

Професионално и академично развитие

Д-р Пенка Стефанова Костадинова е завършила Висше медицинско образование в МУ – Плевен през 1994 г. От 1995 - 1996 г. работи като асистент в МУ – Плевен, „Клиника по професионални заболявания”. От 1997 до 1999 г. е рентгенолог в Общинска болница гр. Гулянци. Последователно преминава всички степени на експерт, главен експерт, зам. директор на РЗОК- Плевен (1999 г. до 2011 г.) От 2011 г. до 2012 г. е Зам. управител, а след това и прокурист на ДКЦ „Света Параскева” ЕООД – гр. Плевен.

За периода 2011-2013 г. е назначена за Асистент към Катедра «Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология» към ФОЗ, МУ-Плевен.

От 2013 до 2015 г. работи като Търговски представител в «Екстрапласт» ЕООД – Плевен, а от началото на 2016 г. до края на същата година е лекар в Спешно приемно отделение в УМБАЛ „Д-р Г. Странски” АД – Плевен.

От 29.06.2017 год. до момента е Директор на РЗОК – Плевен.

През 2003 г. се дипломира като Магистър по икономика, специалност „Финанси” ВТУ „Св.Кирил и Методий” гр. В.Търново.

Има признати 2 специалности: по „Социална медицина и здравен мениджмънт” – 2003 г. и „Икономика на здравеопазването” - 2014г.

Има придобити редица допълнителни квалификации в областта на общественото здраве, чрез формите на продължаващо обучение: Е-здравеопазване, социално значими заболявания, новости в профилактиката, ранната диагностика и лечението на ХНЗ и СПИН, основи на медицинската педагогика и др., проведени у нас и в чужбина.

Участва като член на изследователски колектив в научноизследователски проект, финансиран от МУ - Плевен: "Метаболитен синдром и когнитивна дисфункция: нови перспективи за ранна диагностика".

Като асистент и хоноруван преподавател към МУ – Плевен е водила упражнения по Социална медицина и Промоция на здравето на студенти от специалностите Медицина, Медицинска сестра, Акушерка, Управление на здравните грижи, ОКОЗ, Медицинска рехабилитация и ерготерапия, медицински лаборант и помощник фармацевт.

Владее английски – самостоятелно ниво, немски и руски език – основно ниво.

Членува във: БЛС; СУБ /Съюз на учените в България/; БАОЗ /Българска асоциация по общественото здраве/; ЕУРНА /Европейска Асоциация по общественото здраве/.

Притежава добра компютърна грамотност - умения за работа в Windows, Интернет среда; Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint) и статистически пакети: SPSS, Statistica и др.

Описание на представените за рецензиране научни трудове

Общият брой на представените заглавия от кандидатката (преди и след защитата на дисертационния труд) - 118 научни труда, разпределени по видове както следва:

- Дисертационен труд – 1;
- Публикации в периодични български научни списания – 34, от които 2 - под печат;
- Публикации в периодични научни списания в чужбина - 3; Под печат са и 4 статии в *European Journal of Public Health*, списание с IF = 2.431 за 2017 г.;
- Пълнотекстови публикации в сборници – 9, от които 3 в чужбина;
- Участия в научни форуми - 67, от които 13 в чужбина.

Реалните пълнотекстови публикации са отпечатани в сп. Здравна икономика и мениджмънт, Българско списание за обществено здраве, Социална медицина Известия – СУБ Варна; Варненски медицински форум; *J of IMAB*; *Science&Technology*; *J Biomed Clin*; *Scripta Scientifica Salutis Publicae*; Евразийский союз ученых (ЕСУ), Ежемесячный научный журнал и др.

Авторство на трудовете

Самостоятелно написан е дисертационният труд, първи автор е на 15 (32,6 %) научни публикации, втори съавтор е на 7 (15,2 %) и пореден на 24 (52,2 %) научни труда.

Обща характеристика на научната и научно-приложната дейност на кандидата.

Приносите в научно-изследователската дейност на д-р Пенка Костадинова са с подчертан **научно-приложен характер** и могат да се отнесат тематично в следните направления:

- Профилактика и промоция на здравето 1, 2, 7, 9, 10, 14, 17, 18, 40, 44, 47;
- Проблеми на общественото здраве 3, 15, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 30, 31, 32, 39;
- Организационни и икономически аспекти на здравните дейности и управлението на здравната система 1, 4, 7, 10, 17, 18, 23, 35, 37, 38, 43, 45, 46;
- Заболяемост и рискови фактори свързани с професионално – трудовата среда; 16, 27, 28, 33, 34, 36, 46, 46, 47, 59, 63, 65, 66, 67,]
- Проблеми на медицинското образование 12, 24, 29, 34.

В описателен план приносите могат да се представят както следва:

- За първи път е събрана, систематизирана и комплексно оценена информацията от провежданите от ОПЛ профилактични прегледи на лицата над 18 годишна възраст, заплащани от бюджета на НЗОК.
- Въз основа на авторска концепция за организиране и провеждане на профилактичните прегледи на лицата над 18-годишна възраст е оценен обхвата, ефективността и ефикасността на профилактичните прегледи (за първи път у нас се извършва комплексна оценка на ресурсите - човешки (1, 5, 44), времеви (1, 6) и финансови (1,44, 45). Доказано е, че здравноосигурените лица, които нямат извършван профилактичен преглед се лекуват по-често по пътеки свързани с остри състояния – като хеморагични инсулти, инфаркти и хирургични интервенции, които са по-скъпи от хоспитализациите по повод обострени хронични заболявания.
- Компетентно и в критичен аспект са разгледани съвременните методи и принципи за профилактика на заболяванията и промоция на здравето не само при възрастните, но и при децата на възраст от 14-19 г. Използвани са данни от осъществяваната от ОПЛ програма „Детско здравеопазване“. Проучени са възможностите за провеждане на здравнопромотивни дейности в училищата. Изследвани са здравни навици и възможности за въздействие върху тях. Идентифицирани са бариерите на индивидуално и обществено ниво, възпрепятстващи промотивните дейности.(14, 15, 16, 17, 19,39, 52, 69). Анкетирани са учители и медицински сестри относно мнението, мотивацията и професионалните компетентности за провеждане на здравнопромотивни дейности в училище (14, 2, 5, 32).
- Задълбочени познания са демонстрирани в сравнителния анализ на тенденциите в профилактиката на онкологичните заболявания в България и в страните от ЕС. Установено е, че моделът на здравеопазване у нас не е преодолял голямата тежест на онкологичните заболявания в общата смъртност на населението. Подчертава се, че липсата на ресурси, на организиран скрининг и на устойчивост на профилактичните програми са предпоставки за подържане на по-висока честота на късните стадии и смъртност от злокачествени новообразованиа. Представени са логически и добре аргументирани предложения за превантивни интервенции, с цел поощряване на гражданското

участие в провежданите здравословни политики и целенасочени законодателни промени (17,18).

- Проведено е първо по рода си проучване на дейностите свързани с идентифициране и наблюдение на рискови групи от населението за социалнозначими заболявания като част от задълженията на ОПЛ (1, 4, 7, 9, 10, 23, 24, 29, 35, 38, 40, 8, 9, 17, 31, 39, 49). Доказано е, че честата промяна и неприлагането на санкции при неизпълнение на задължения от страна на здравноосигурените лица, са довели до недостатъчна информираност и мотивация на населението и до затруднения при изпълнение на задълженията от страна на ОПЛ при проследяване на дългосрочните ефекти на профилактиката.
- Направен е анализ на разходите за болнична помощ при експозиция на вредни фактори от околната среда (38, 71). Сравнени са здравните показатели и разходите от публичния финансов ресурс за прегледи в СИМП и за хоспитализации на здравноосигурените лица, обхванати с профилактика и на здравноосигурените лица необхванати с такава (1, 8, 14, 19, 20, 61).
- Авторски принос е предложената стратегия за организационни и законодателни промени по отношение провеждането на профилактичните прегледи на ЗЗОЛ над 18 г., заплащани от бюджета на Здравноосигурителната каса. Предлага се промяна в основния пакет дейности, чрез актуализиране на дейностите и изследванията, включени като задължителни в рамките на профилактичните прегледи, адаптиране на софтуера на ОПЛ към информационната система на НЗОК, периодичен мониторинг на профилактичната програма, изготвяне на периодични справки и др. (1, 4, 7, 17, 18, 23, 35, 37, 38, 43, 45, 46).
- Заслужава внимание проведеното изследване върху самооценката на здравето, което правят българските граждани. Приложени са оригинални въпросници и са проучени различни аспекти на субективното здраве, даващи възможност да се прогнозират редица здравни резултати (заболявания, инвалидизации, потребление на здравни услуги и медикаменти) (20, 26, 30).
- Научните проучвания на кандидатката са в синхрон със съвременните тенденции за професионална подготовка по здравен мениджмънт на студентите със специалност Медицина от МУ – Плевен. Предложенията са насочени към знанията, уменията и ключовите компетенции "личностни,

професионални и социални " необходими за формиране на нов тип висококвалифицирани здравни мениджъри. Установените зависимости между оценката на качеството на обучение и факторите, които я определят, могат да послужат като доказателствена основа за усъвършенстване на учебните програми като съдържание, форма и методи на преподаване.

Цитирания

Справката за цитиравията е изготвена от Библиотеката на МУ- Плевен. Научните трудове на д-р Костадинова, дм са цитирани 12 пъти от български автори и 3 са открити в чужди бази данни.

Импакт фактор: SJR - 0.595

4. Педагогическа дейност на кандидата

За последните пет години (2011/2012, 2012/2013, 2013/2014 и 2014/2015 год.) д-р Костадинова (като асистент и хоноруван преподавател към МУ – Плевен) е водила упражнения и е взела участие в разработването на тестови въпроси по Социална медицина и Промоция на здравето на студенти от специалностите Медицина, Медицинска сестра, Акушерка, Управление на здравните грижи, ОКОЗ, Медицинска рехабилитация и ерготерапия, медицински лаборант и помощник фармацевт.

Представената официална справка сочи, че общата учебна натовареност за посочения период е 1667,4 учебни часа, средно по 333 уч. часа годишно /включващи упражнения, практика и обучение на стажанти, ръководство на дипломанти, изпити).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Пенка Стефанова Костадинова, дм е единствен кандидат за "доцент" по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията", за нуждите на Сектор "Социална фармация" при Катедра „Фармацевтични науки и социална фармация", факултет "Фармация", МУ-Плевен. Тя отговаря на условията по чл.29 на ЗРАСРБ и на качествените и количествените критерии посочени в Правилника на МУ- Плевен за придобиване на академичната длъжност «доцент». Заслужава да се подчертае, че тя е автор на комплексни по своя характер проучвания по наболели въпроси на здравеопазването, като промоцията на здраве и профилактиката на социално значими заболявания. Голяма част от разработките на д-р Костадинова предоставят ценна информация в национален аспект за нуждите на планирането и вземането на решения в областта на здравната политика.

За качеството на нейните трудове допринася придобития опит на кандидатката като Директор на РЗОК и двете специалности: по „Социална медицина и здравен мениджмънт” и по „Икономика на здравеопазването”. Тя е утвърден преподавател в областта на социалната медицина.

Изложените приноси и достойнства на научната продукция в доклада, ми дават основание да гласувам положително и да предложа на членовете на почитаемото Научно жури да изберат д-р Пенка Стефанова Костадинова, дм, на академичната длъжност „доцент” по професионално Направление 7.1. Медицина; Научна специалност: "Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията" за нуждите на Сектор "Социална фармация" при Катедра „ Фармацевтични науки и социална фармация ”, факултет "Фармация", МУ-Плевен.

26.08.2018 г.
София

Рецензент:
(Проф. д-р Е.Шипковенска, дм)